

Ärihommik: Majanduslangus ja vaidlused

28. märts

kell 09.00 –12.00

Vabamu

SORAINEN

Kava

9.15 Avasõnad

Dr Carri Ginter

9.20 Juhatus varastab – millest alustada koristamist?

Norman Aas, Albert Linntam, Steven Andrekson

9.35 Kas konkurentsikeeld ja kaasameelitamise keeld päriselt toimivad?

Pirkko-Liis Harkmaa, Jaanika Alevi

10.00 Ära jäta tänast garantii väljanõudmist homse kaela

Marcus Niin, Gerli Helene Gritsenko

10.25 Kohvipaus

10.50 Arbitraažiga kiirelt lahenduseni – kas ka valutult?

Raul Kartsep

11.10 Millal pankrotimenetlust rahastada ja kuidas pankrotivara suurendada?

Liisa-Maria Puur

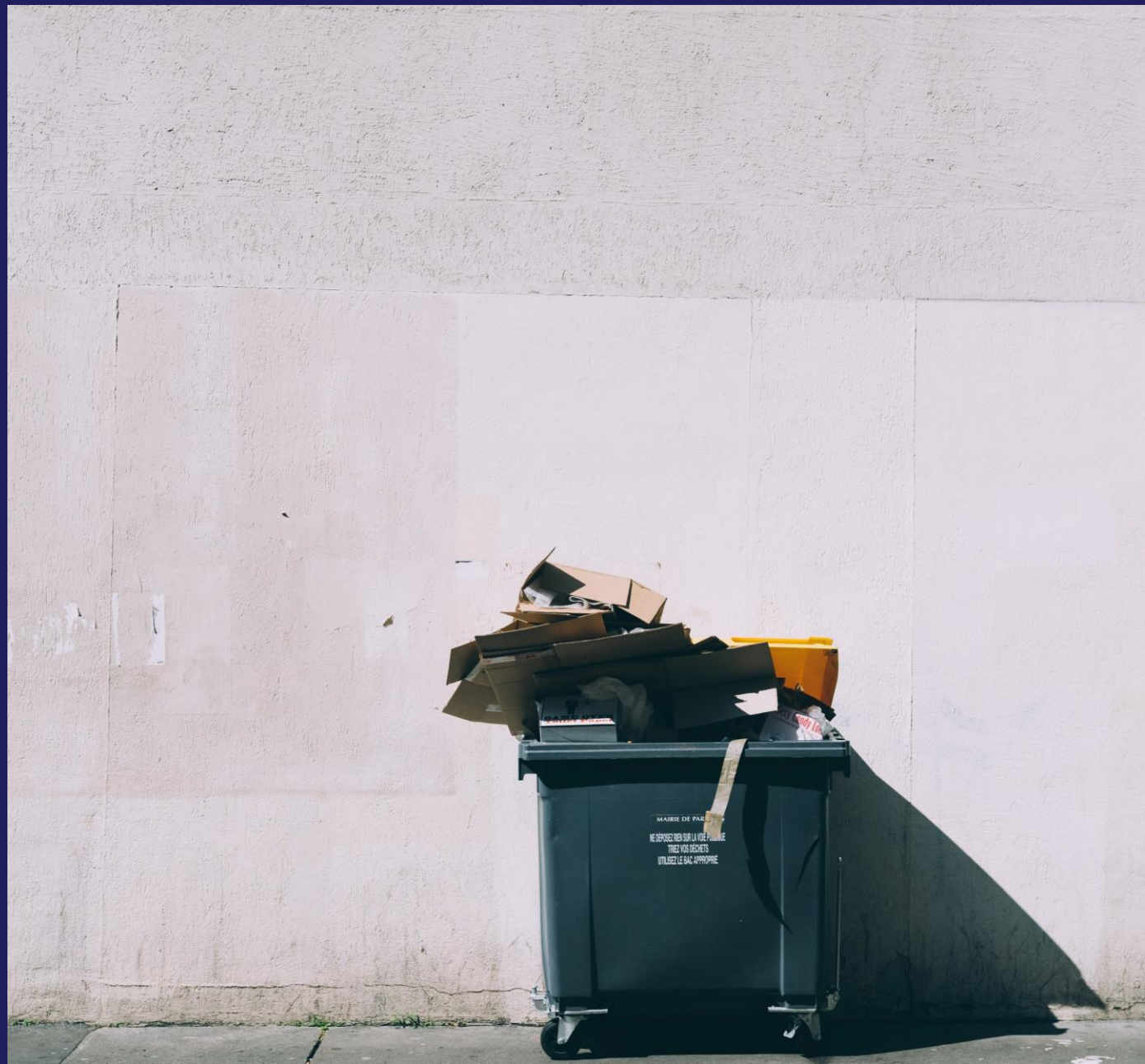
11.30 Kas läbimõtle mata seadusandluse vastu on majanduskriisis rohtu?

Allar Jõks, Mario Sõrm

11.50 Lõpusõnad

Juhatus varastab
– millest alustada
koristamist?

SORAINEN

Riskirühmad

- 50%/50% osalusega äriühingud
- Omanikud on taandunud äriühingu aktiivsest juhtimisest
- Välisinvestorite poolt ostetud äridesse jääb paika vana juhtkond
- Kaasatud on palju võõrast raha
- Keeruline kontsernistruktuur
- Käibest suure osa moodustavad sisseostetud teenused
- Kontodele pääseb ligi ainult 1—2 inimest
- Raamatupidaja ei ole käinud aastaid puhkusel

Millest alustada „koristamist“?

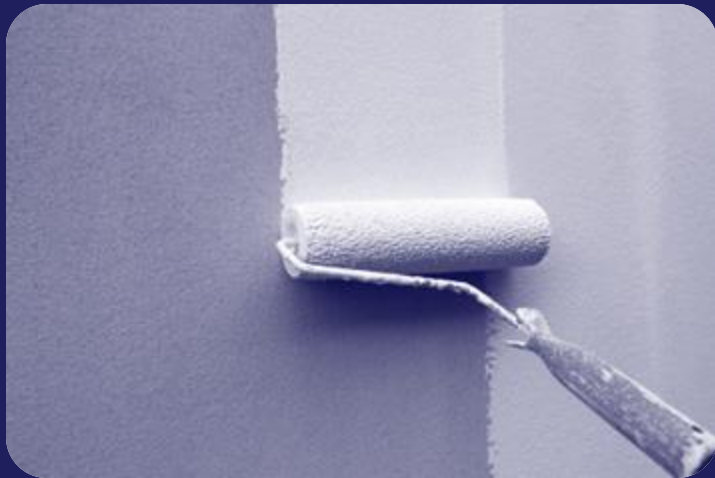
1. Juhatuse vahetamine: äriregistri menetlus

2. Andmete kogumine: päringud registritesse, teenusepakkujatele, sh pankadele

3. Olukorra kaardistamine: tehingud seotud isikutega või alla turuhinna, varad, tõendid

4. Täiendava kahju vältimine:

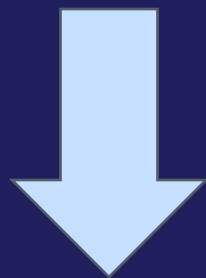
- a. maksuriskide hindamine
- b. klientide teavitamine
- c. likviidsusriskide maandamine
- d. nõuete esitamine

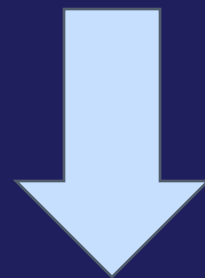
Millist menetlust valida?

- Piisavalt tõendeid
- Piisavalt arestitavat vara

- Tõendite kogumine piiratud
- Vara peidetud / edasi kanditud

Tsiviilkohtumenetlus

Kriminaalmenetlus

Komplekssed kaasused nõuavad kombineerimist erinevate menetluste vahel

„Rahapada kaevama“ ehk kuidas vara tagasi saada

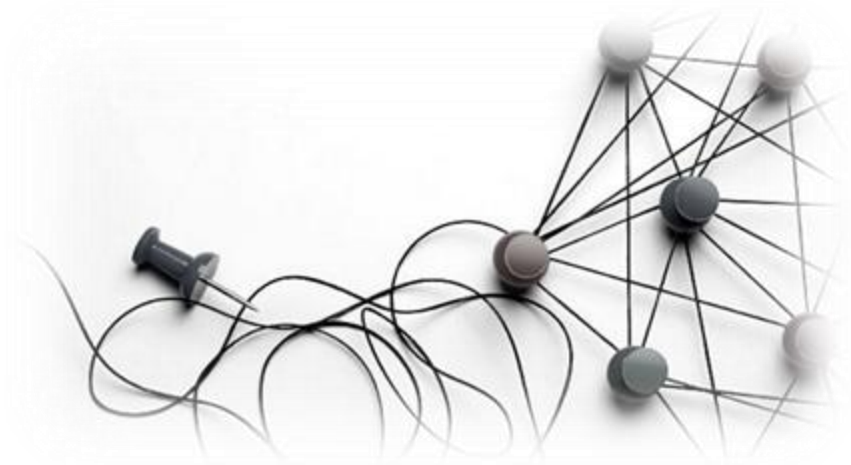
- Võlgnik on end näiliselt varatuks muutnud, kasutades muu hulgas „lähikondsete“ abi
- **Tehingu tagasivõitmise instituut (PankrS § 109 jj; TMS § 187 jj)**
 - Levinud valdavalt pankroti- ja täitemenetluse raames
- **Ettevõtte ülemineku hagi**
 - Ettevõtete ülemineku korral kohustus võlausaldajaid teavitada
 - Võlausaldajate teavitamata jätmine = varjatud ettevõtte üleminek
 - Õigused ja kohustused lähevad üleminekuga kaasa

RKTKo 2-20-10358

- **Varasem praktika:** tagasivõitmise eeldused (TMS 187 lg 2):
 - Täitedokument võlgniku vastu
 - Nõude pööramine võlgniku varale oli/on tulutu
- TsMS § 369 – hagi tulevase nõude täitmiseks
- **Uus praktika** – tehingu tagasivõitmine ilma täitedokumendita (TsMS § 369)
 - Ära näidata, et võlgnikul pole kavatsust nõuet täita (aktiivne vara kantimine)
 - Saab nõuda koos hagi tagamisega

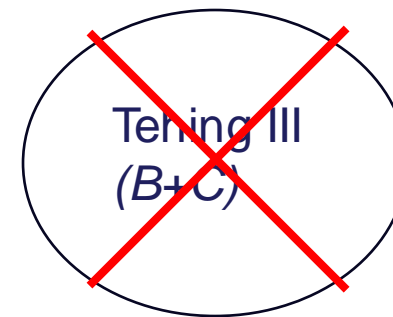
„Connecting the dots“ näite baasil

Võlgnik A (*pank*)

B äriühing
juhib sõber

A äriühing
juhib sõber

C äriühing
juhib sõber

Seadusest tulenevad meetmed

- Juhatus ja töötaja hoolsus- ja lojaalsuskohustus
- Keeld sõlmida ise-endaga tehinguid
- Sisekontrolli eest vastutav juhatus
- Nõukogu järelkontroll (AS)
- Ametiastutuste järelevalve
- Rahapesu tõkestamise sisereeglid (sõltuvalt tegevusalast)

Rangemad vaba- tahtlikud piirangud

- Mitu juhatuse liiget
- Ühine esindusõigus äriregistris
- Tehingute piirangud (põhikiri)
- *Code of conduct* jm sisereeglid

Terviklik sisekontrollisüsteem

- Sisekontrolli meeskond / vastutav töötaja
- Auditeerimine
- Põhjalik taustakontroll
- Regulaarne sõltumatu kontroll:
 - vara ja kohustused
 - seotud isikud
 - TOP10 tehingu-partnerid
 - lepingute seaduslikkus

Norman Aas
norman.aas@sorainen.com

Albert Linntam
albert.linntam@sorainen.com

Steven Andrekson
steven.andrekson@sorainen.com

SORAINEN

Kas konkurentsikeeld ja kaasameelitamise keeld päriselt toimivad?

SORAINEN

Mis kaitseb äri ülevõtmise eest?

- Konfidentsiaalsuskohustus
- Konkurentsikeeld
- Kaasameelitamise keeld

Kaasameelitamise keeld ja konkurentsikeeld

- Milles seisneb nende erinevus?
 - Konkurentsikeeld: keeld töötada või muul viisil tegutseda
 - Kaasameelitamise keeld: keeld töötajaid või kliente kaasa meelitada
- Keeldude eesmärk: ärisaladuse kaitse tagamine ehk keeldude rakendamine eeldab ka ärisaladuse teatavaks tegemist
- Kaasameelitamise keeldu ilma konkurentsipiiranguta sätestada ei saa?

Mida silmas pidada konkurentsikeelu kokkuleppimisel?

- Kas see on vajalik?
- Kellele see on vajalik?
- Millal vastav kokkulepe sõlmida?
- Mis on selle kokkuleppe sisu?
- Kas konkurentsikeelu sisu on vajalik läbi rääkida?

Nõuded konkurentsipiirangule

- Konkurentsipiirangu kokkuleppe võib sõlmida, kui see on vajalik, et:
 - kaitsta tööandja **erilist majanduslikku huvi**;
 - mille saladuses hoidmiseks on tööandjal **õigustatud huvi**;
 - eelkõige kui töösuhe võimaldab töötajal tutvuda tööandja klientidega või tootmis- ja ärisaladusega ning nende teadmiste kasutamine võib tööandjat oluliselt kahjustada.
- Ruumiliselt, ajaliselt ja esemeliselt mõistlikult ning töötajale äratuntavalt piiritletud
- Alati kirjalikus vormis

Konkurentsikeelu kokkuleppe sisu:

- Milline on konkureeriv tegevusala ehk kes on konkurendid?
- Mis on konkureeriv tegevus?
- Kus on konkureeriv tegevus keelatud?
- Millistel tingimustel võib konkureeriv tegevus ka lubatud olla?
- Millal konkurentsikeeld kehtib?
- Kas on vajalik konkurentsikeelu järgimise eest tasu maksta?
- Kas vajalik on kokku leppida leppetrahv?
- Kuidas konkureeriva tegevusega tegelemist või mittetegelemist kontrollida?

Konkurentsikeelu jõustamine ja ülesütlemine

- Mida tähendab konkurentsikeelu jõustamine?
- Kas konkurentsikeeld lõpeb ise ära?
- Millal ja kuidas on võimalik konkurentsikeeldu üles öelda?

Kui töösuhe lõppeb

- Konkurentsipiirang automaatselt ei lõppe
- Korraline vs erakorraline ülesütlemine
- Etteteatamistähtaeg
- Probleemid jõustamisel
- Mida saab nõuda?
 - Rikkumise lõpetamine
 - Leppetrahv (kui on kokku lepitud)
 - Kahju hüvitamine
 - Alusetult saadu tagasi nõudmine?

Pirkko-Liis Harkmaa
pirkko.liis.harkmaa@sorainen.com

Jaanika Alevi
jaanika.alevi@sorainen.com

Ära jäta tänast
garantii välja-
nõudmist homse
kaela

SORAINEN

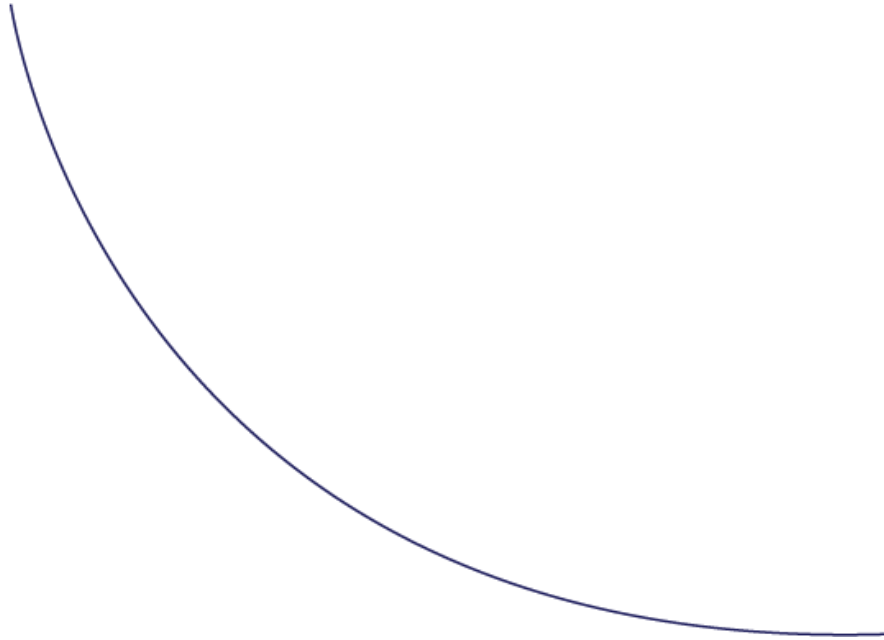

Garantiid majanduspraktikas

- Garantii on aluslepingust sõltumatu tagatis
- Täitmistagatised ja garantiiperioodi tagatised, näiteks:
 - osaline tasu kinnipidamine, sageli kuni 10% lepingu tasust
 - makse deposiiti
 - pangagarantii vm *first-demand* garantii

Garantiidega seotud riskid

- Veendu, et saad selle „õige“ garantii
- Järgi garantii tähtaegu ning ära jää täitmise nõudmisega venitama
- Garantii täitmine peaks olema tehtud võimalikult lihtsaks
- Garantii andjana peaksid veenduma, et saad nõuda regressi võlgnikult

Garantiileping

Käesolevaga, AS Finantstagatis, garanteerib Töövõtja kohustuste (sh rahaliste) täitmist, mis tulenevad Töövõtja ja Tellija vahel sõlmitud lepingust, nagu oma võlga.

Garantiisumma on MEUR 1.

Garantiikirja alusel väljamakse saamiseks peab Tellija esitama kirjaliku teate („Garantiiteade“), milles on toodud taotletav väljamakse summa ning põhistatud rikutud kohustust.

Garantiiteade tuleb esitada esimesel võimalusel rikkumisest teada saamisest, kuid hiljemalt 30 päeva enne garantiiperioodi möödumist. Garantiiperiood lõppeb 31. detsember 2024.

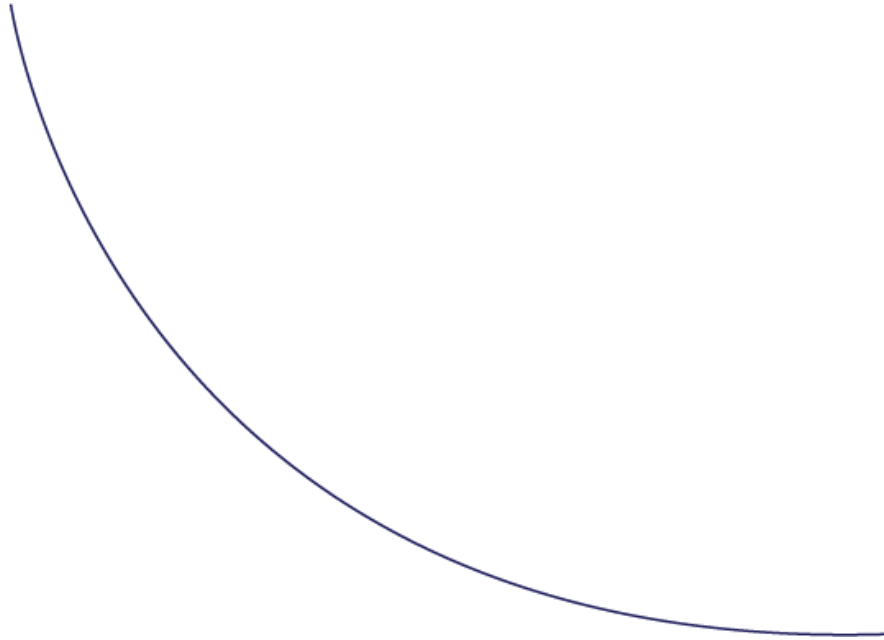
Pahatahtliku garantii
realiseerimise peatamine

Mida teha garantii tellijana?

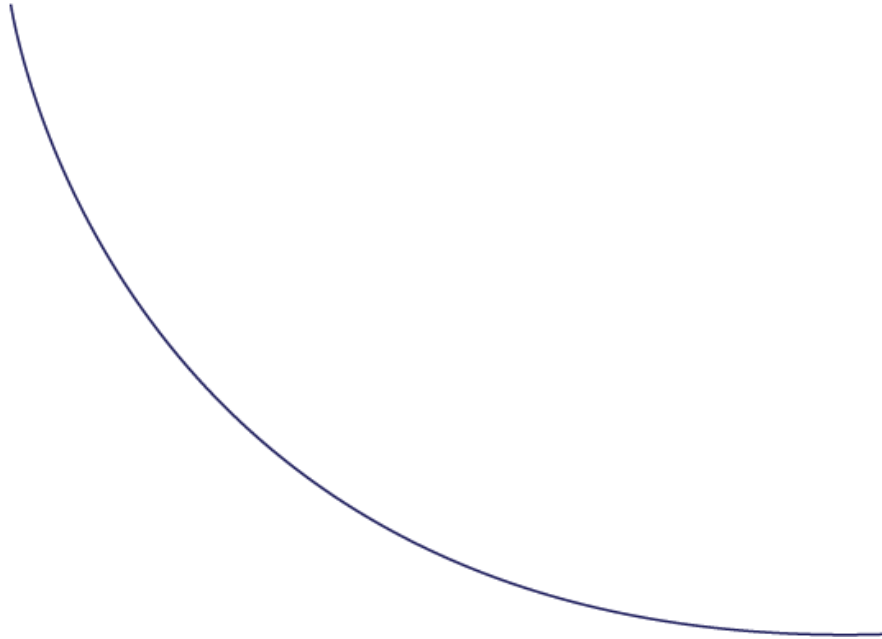
- Hagi kohtusse – tuvastushagi, et kostjal puudub õigus garantiilepingu täitmisele pööramiseks
- Koos hagiga hagi tagamise avaldus – keelata pangal väljamaksete tegemine kostjale garantiilepingu alusel
 - Kohus rahuldab taotluse – väljamaksete tegemine on menetlust lõpetava lahendi jõustumiseni keelatud
 - Kohus hagi ei rahulda – ainuke võimalus uus taotlus esitada

Mida teha garantii saajana?

- Garantiilepingu alusel kiiremas korras väljamakse tegemiseks panga poole pöörduda
- Kui kohus hageja hagi tagamise taotluse rahuldab – määruskaebus

Kohtupraktika

- Üksnes garantiilepingule ei ole lubatud tugineda, kui see tähendaks õiguste kuritarvitamist ja rikuks hea usu põhimõtet
- Garantii saaja õiguste kuritarvitamine peab olema selgelt äratuntav ja kindlaks tehtav
- Nii hagi tagamisel kui ka garantii realiseerimisel üldkorras saab garantii realiseerimise keelata vaid siis, kui garantii realiseerimisega rikutaks pooltevahelist lepingut

Kokkuvõte

- Garantii saaja
 - Püüa läbi rääkida võimalikult lihtsa täitmisega garantii
 - Probleemide korral realiseeri garantii esimesel võimalusel
- Garantii tellija
 - Kiirelt hagi, kui on oht, et garantii saaja paneb garantii maksma

Marcus Niin
marcus.niin@sorainen.com

Gerli Helene Gritsenko
gerli.gritsenko@sorainen.com

Kohvipaus

SORAINEN

Arbitraažiga
kiirelt
lahenduseni –
kas ka valutult?

SORAINEN

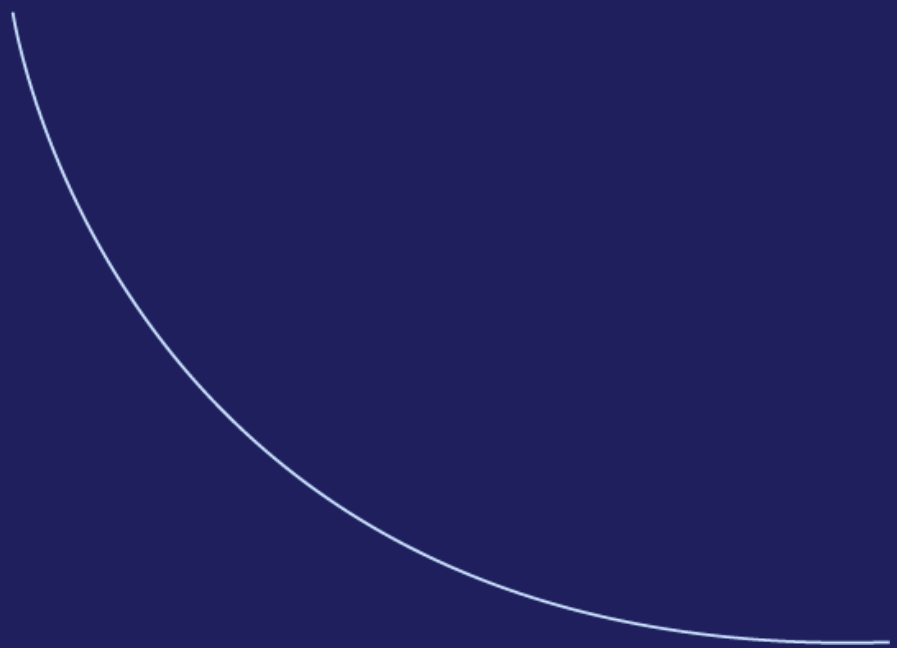

Kokkuleppeline kohus ehk vahekohus

SORAINEN

Eelised riikliku kohtu ees

-
- Kiirus
 - Konfidentsiaalsus
 - Paindlikkus

„Kas valutu?“

Täitmisrisk

- Ainult paber õnne ei too
- KTK otsused Eestis otsetäidetavad
- NY konventsioon ca 170 riiki
- Võõra õigusruumiga kaasneb võõras risk

Ultima ratio – mis saab kui «üks lask» läks mööda?

- Kaks õiguskaitsevahendit
 - Tühistamismenetlus – vahekohtu koha järgi
 - Vastuväide tunnustamise ja täidetavaks tunnustamise menetluses
- Piiratud ja erandlikud alused
- Avalik kord kui võluvits?

Mida Eesti kohtud arvavad?

„Vahekohtu otsuse sisulist õigsust tunnustamismenetluses ei kontrollita. /.../ Erandlikel juhtudel on võimalik hinnata otsuse sisulist tulemust selle kaudu, et analüüsitakse vahekohtu otsuse võimalikku vastuolu tunnustava riigi avaliku korraga.“ (2-18-4731)

Määratlemata õigusmõiste – avalik kord

- Täiesti võõras õigusarusaam – nt karistuslik kahjuhüvitis
- Kui kohalik õigus ei luba vahekohtus asja lahendada
- Erapoolik vahekohtunik

SORAINEN

Millal võiks mõelda vahekohtuvaidlusele?

- Rahvusvaheline aspekt – erinevad õigused, erinevad keeled
- Delikaatne või väga suuremahuline projekt
- Nõuab detaili- või nišiteadmist

Raul Kartsep
raul.kartsep@sorainen.com

SORAINEN

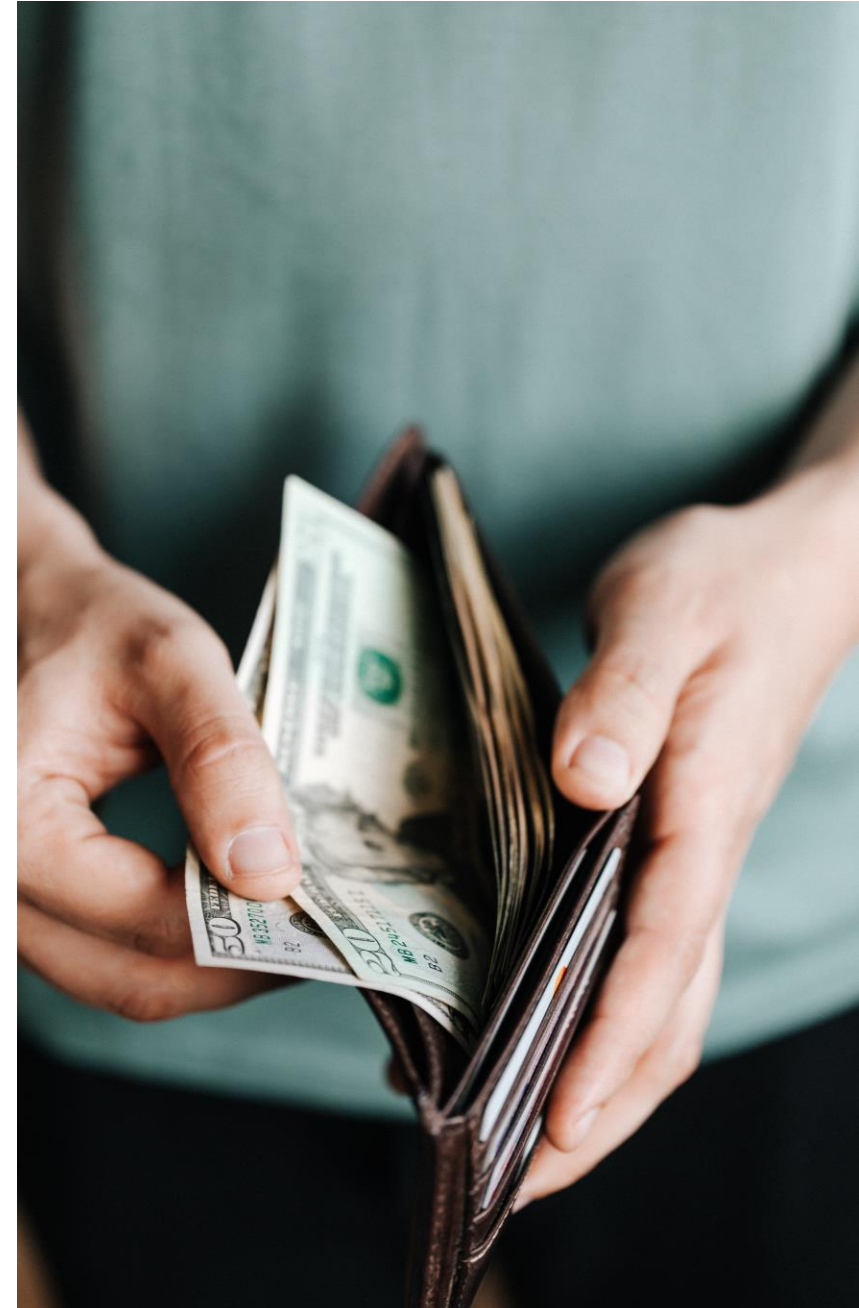
Millal
pankrotimenetlust
rahastada ja kuidas
pankrotivara
suurendada?

SORAINEN

Partneril hakkab raha lõppema, mis nüüd?

- Võimalik, et ees terendab püsiv maksejõuetus – pankrot
- Jälgida, mis ühinguga toimub
- Võlausaldaja võib esitada pankrotiavalduse
- Kiirus
- Pankrot ≠ game over

Millal rahastada pankrotimenetlust?

Pankrotimenetluse alguses

- Ajutise halduri aruanne
- Määrav võlgniku vara hulk
- Kui vara ei ole, määratakse deposiit
- Suhe ajutise pankrotihalduriga
- Avalikud andmed
- Reeglina deposiidi tasub võlausaldaja – mõttekoht, kas seda tasub teha

Pankrotimenetluse käigus

- Vajadus pankrotimenetlust täiendavalt finantseerida võib tekkida ka menetluse käigus
- Praktikas tavaline, et võlausaldajad menetlust rahastavad

Menetlust tasub rahastada, kui on **põhjendatud lootus**, et see toob rohkem tagasi

Kuidas pankrotivara suurendada?

- Koostöö pankrotihalduriga
- Tehingute tagasivõitmine
- Nõuded juhatuse liikme vastu
- Ettevõtte üleminekust tulenevad nõuded

Kokkuvõtteks

- Jälgida, mis äripartneritega toimub
- Olla ise aktiivne ja teha koostööd (ajutise) pankrotihalduriga
- Pankrotimenetlust on mõtet rahastada, kui on perspektiivikad nõuded vara suurendamiseks

Liisa-Maria Puur
liisa-maria.puur@sorainen.com

SORAINEN

Kas läbimõtle mata
seadusandluse
vastu on
majanduskriisis
rohtu?

SORAINEN

Kes poliitikute
lubadusi usub on...)

VANA KULD › Peaminister Kaja Kallas mullu riigikogu infotunnis: lugege mu huultelt: maksud ei tõuse. Punkt ⁽¹⁶⁾

Georgi Beltadze, Eesti uudiste toimetuse juhataja
8. aprill 2023, 14:17

Peaminister Kaja Kallas tundis veel mullu end riigikogu infotunnis nii julgelt, lubades makse mitte tõsta. — Foto: Eero Vabamägi

Kallas põhjendas maksuteemade vältimist valimiskampania ajal põhiseadusega

EESTI

Kirke Ert, Taavi Libe
10.04.2023 09:57

Foto: Ken Mürk/ERR

Peaminister ja Reformierakonna esimees Kaja Kallas ütles usutluses ERR-ile, et tema eelmisel sügisel antud lubadus, et maksud ei tõuse, käis tollase, Reformierakonna, Isamaa ja sotsiaaldemokraatide valitsuse ning 2023. aasta riigieelarve kohta. Vastates, miks valimiskampanias maksutõusudest vähe räägiti, ütles Kallas "Vikerhommikus", et põhiseadus keelab maksuküsimusi rahvahääletusele panna.

Täna räägime

- Pahelise õigusloome põhjused.
- Kas paremate seaduste eest seismine on tuuleveskitega võitlemine?
- Kuidas seaduste tegemisel oma huvid ja õigused maksma panna?

Pahelise õigusloome vanemad

- Koalitsioonilepingus lepitakse kokku detailne lahendus, mitte aga eesmärk
- Vajadus eelarvepositsioone parandada
- ELi õiguse ülientusiastlik ülevõtmine
- Soov reageerida avalikkuse ootustele
- Napp teadmine reguleeritavast valdkonnast

Paheline õigusloome väljendub:

- õigusliku aluseta kohustused
- alternatiivsete lahenduste kaalumata jätmine
- turbomenetlus ja sidumine usaldushääletusega
- kaasamata jätmine või näiline kaasamine

Social Ministry wants to ban alcohol sales in petrol stations

NEWS

08.10.2015 13:40

The Ministry of Social Affairs is drawing up a bill to ban the sale of alcohol in petrol stations and restrict advertising alcoholic beverages.

Outcome

Ossinovski drops gas stations alcohol ban

Hanneli Rudi

January 25, 2017, 5:32 PM

Kuidas oma õigusi kaitsta?

- Ole kursis oma valdkonna eelnõudega ja kavatsustega
- Reageeri esimesel võimalusel
- Koonda huvigruppe ühtse seisukoha taha
- Kohtu otsustajatega
- Loo soodne meediafoon
- Analüüsi kooskõla põhiseaduse ja ELi õigusega
- Kasuta mõjude analüüsi
- Vajadusel pöördu:
 - Vabariigi President
 - Õiguskantsler
 - Euroopa Komisjon
 - Kohus

Allar Jõks
allar.joks@sorainen.com

Mario Sõrm
mario.sorm@sorainen.com

SORAINEN

Vaata meie hankekooli loenguid @ Sorainen YouTube

kadri.harginen@sorainen.com

mario.sorm@sorainen.com

gerli.gritsenko@sorainen.com

SORAINEN

Norman Aas
norman.aas@sorainen.com

Albert Linntam
albert.linntam@sorainen.com

Steven Andrekson
steven.andrekson@sorainen.com

Pirkko-Liis Harkmaa
pirkko.liis.harkmaa@sorainen.com

Jaanika Alevi
jaanika.alevi@sorainen.com

Raul Kartsep
raul.kartsep@sorainen.com

Liisa-Maria Puur
liisa-maria.puur@sorainen.com

Marcus Niin
marcus.niin@sorainen.com

Gerli Helene
Gritsenko
gerli.gritsenko@sorainen.com

Allar Jõks
allar.joks@sorainen.com

Mario Sõrm
mario.sorm@sorainen.com

Carri Ginter
carri.ginter@sorainen.com